

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Економічна кібернетика

(назва програми)

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(код, назва галузі)

Спеціальність 051 Економіка

(шифр, назва спеціальності)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна

«24» 05 2024 року,

протокол № 10

Введено в дію з 2024/2025 н. р.

наказом від «29» травня 2024 р.

№ 0-114-1/148

Проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр СОЛОВКО

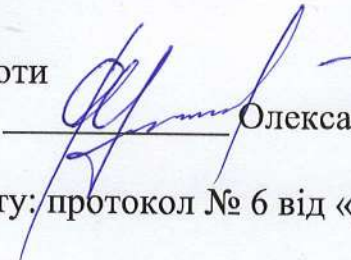
Харків 2024 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Економічна кібернетика»

Освітню програму розглянуто та схвалено:

1. Науково-методичній раді Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна протокол № 8 від «11» травня 2024 р.

Голова науково-методичної ради ,
проректор з науково-педагогічної роботи

Олександр ГОЛОВКО

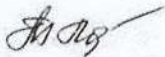
2. Вченій раді економічного факультету: протокол № 6 від «11» квітня 2024 р.

Голова Вченої ради економічного факультету

Віталій ДЯЧЕК

3. Науково-методичній комісії економічного факультету:
протокол № 8 від «10» квітня 2024 р.

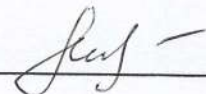
Голова науково-методичної комісії економічного факультету

Тетяна ПОНОМАРЬОВА

4. Кафедрі економічної кібернетики та прикладної економіки:
протокол № 10 від «10» квітня 2024 р.

Завідувач кафедри, д.е.н., проф.

 Тамара МЕРКУЛОВА

ПРЕАМБУЛА

Розроблено робочою групою у складі:

Прізвище, ім'я, по батькові	Найменування посади	Науковий ступінь, вчене звання
Керівник робочої групи – гарант освітньої програми		
Біткова Тетяна Вікторівна	доцент кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки	кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки
Члени робочої групи		
Петрова Анжела Юрївна	доцент кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки	кандидат фізико-математичних наук, доцент
Ніколасва Олена Георгіївна	доцент кафедри економічної кібернетики та прикладної економіки	кандидат фізико-математичних наук, доцент

До проектування освітньої програми долучені:

Представники роботодавців: Михайло Бойко (АТ «УКРЕКСІМБАНК»), Антонов Ігор (Gameloft, КНА studio), Шальнев В.В. (ТОВ «Нікс Солюшенс ЛТД»), Тимофійчук Тетяна (Sandi+).

При розробці проекту Програми враховані вимоги:

- 1) Стандарту вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» рівнем першим (бакалаврським) (затверджено і введено в дію наказом МОН № 1244 від 13.11.2018 р.).

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів (за наявності):

1. Антонов Ігор (Gameloft, КНА studio).

1. Профіль освітньої програми

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна Економічний факультет
Офіційна назва програми	Економічна кібернетика Economic Cybernetics
Ступінь вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Кваліфікація, що присвоюється	Бакалавр з економіки, економічної кібернетики
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію Серія НД № 2189547 від 18.09.17 р. виданий Міністерством освіти і науки України
Передумова	На навчання для здобуття ступеня бакалавра приймаються особи, які здобули повну загальну середню освіту або освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста.
Мова викладання	українська
Термін дії освітньої програми	31 вересня 2024 р. до 1 липня 2028 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.econom.kharkov.ua/ http://www.cyber.kharkov.ua/page-bachelor-cyb.html
2 – Мета освітньої програми	
Мета програми	Підготовка фахівців, які володіють сучасним економічним мисленням, теоретичними знаннями і практичними навичками, необхідними для розв'язання завдань предметної області діяльності.
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань «Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 051 «Економіка» Освітня програма «Економічна кібернетика» Об'єкт вивчення – загальні закони та тенденції розвитку економічних систем, мотивація та поведінка суб'єктів ринку, соціально-економічні процеси, їх моделювання та регулювання.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма орієнтована на засвоєння знань та практичних навичок застосування сучасних методів аналізу даних і моделювання, прогнозування, інформаційно-комунікаційних технологій для аналізу та розв'язання теоретичних та прикладних проблем економіки та бізнесу
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта з економічної кібернетики за спеціальністю Економіка. Основний фокус програми зосереджений на засвоєнні базових знань з економіки та управління, математики, інформатики, методів системного аналізу та економіко-математичного моделювання, управління різноманітними соціально-економічними системами та проектами. Ключові слова: економіка, аналіз даних, управління,

Особливості програми	економіко-математичне моделювання, цифрові технології Синергетичне поєднання фундаментальної економічної та математичної освіти; можливість стажування у закордонних університетах у межах програм студентської мобільності; переддипломна практика у вітчизняних та міжнародних бізнес-структурах, фінансових установах, органах державного управління та місцевого самоврядування; дисципліни програми можуть викладатися англійською мовою; застосовуються методи дистанційної форми навчання; доступні електронні версії навчальних матеріалів.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники можуть виконувати професійну роботу економістів та аналітиків у сферах управління виробничою та інноваційною діяльністю, проектами; аналізу даних, моделюванню і прогнозуванню економічних процесів. Можуть займати посади фахівців з управління економічною діяльністю, фінансового аналізу, аналізу даних, бізнес-планування; помічників керівників підприємств та організацій та їх підрозділів. Випускники мають достатню базу для професійного та кар'єрного зростання.
Подальше навчання	Є можливість продовжувати освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти, а також підвищувати кваліфікацію та отримувати додаткову післядипломну освіту.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Програма розроблена на підставі студентсько-центрованого підходу із елементами проблемно-орієнтованого навчання та лабораторної практики. Застосовуються такі основні форми навчання: лекції, лабораторні та практичні заняття, case-study, ігровий підхід та лабораторні експерименти, виконання проектів, дискусії та презентації. Навчання базується на активному широкому використанні сучасних технологій навчання, у тому числі онлайн навчання, інформаційних систем та програмних продуктів для виконання завдань навчального плану. Передбачена командна робота студентів і елементи самонавчання.
Оцінювання	Для поточного контролю знань та вмінь студентів передбачені письмові та усні форми завдань, тести, практичні завдання, лабораторні роботи, контрольні завдання, проекти і презентації. Підсумковий контроль здійснюється у формі екзаменів та заліків за чотирирівневою та дворівневою шкалами оцінювання. Державні атестація передбачена у формі підсумкового кваліфікаційного екзамену.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які

	характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.
Загальні компетентності (ЗК)	1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. 2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. 7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. 9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 10. Здатність бути критичним і самокритичним. 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення. 12. Навички міжособистісної взаємодії. 13. Здатність діяти соціально-відповідально та свідомо.
Фахові компетентності (СК)	1. Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях. 2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності до чинних нормативних та правових актів. 3. Розуміння особливостей провідних наукових шкіл та напрямів економічної науки. 4. Здатність пояснювати економічні та соціальні процеси і явища на основі теоретичних моделей, аналізувати і змістовно інтерпретувати отримані результати. 5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. 6. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач. 7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення

	економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів. 8. Здатність аналізувати та розв'язувати задачі у сфері економічних та соціально-трудових відносин. 9. Здатність прогнозувати соціально-економічні процеси на основі стандартних теоретичних та економетричних моделей. 10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів. 11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію. 12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення. 13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності. 14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з урахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. 15*. Здатність розв'язувати задачі оптимізації та обґрунтовувати економічні рішення в умовах багатокритеріальності та невизначеності. 16*. Розуміння технології імітаційного моделювання та її використання для оцінки довгострокових наслідків економічних рішень на мікро- та макрорівні. 17*. Розуміння планування, реалізації та обробки результатів комп'ютерних експериментів для обґрунтування економічних рішень. 18*. Здатність розробляти та управляти проєктами у сфері економіки. 19*. Здатність до аналізу бізнес-процесів за допомогою сучасних технологій моделювання. 20*. Здатність до аналізу та оцінюванню ризиків при прийнятті економічних рішень.
7 – Програмні результати навчання	
Програмні результати навчання (ПРН)	1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. 3. Знати та використовувати економічну термінологію,

	пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки. 4. Розуміти принципи економічної науки, особливості функціонування економічних систем. 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади). 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності. 7. Пояснювати моделі соціально-економічних явищ з погляду фундаментальних принципів і знань на основі розуміння основних напрямів розвитку економічної науки. 8. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення економічних задач. 9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави. 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати їх функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності. 11. Вміти аналізувати механізми державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин. 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати. 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники. 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. 15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. 16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки. 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з урахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків. 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність. 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних
--	--

	проблем, підготовки та представлення аналітичних звітів. 20. Володіти навичками усної та письмової професійної комунікації державною та іноземною мовами. 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів. 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах. 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення. 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей. 25.* Вміти прогнозувати тенденції соціально-економічних процесів за допомогою теоретичних та прикладних моделей. 26.* Використовувати навички програмування та сучасне програмне забезпечення у теоретичних та прикладних дослідженнях в економіці. 27.* Вміти систематизувати і агрегувати економічні дані, знаходити джерела і аналізувати структуру економічної інформації, інтерпретувати її.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Специфічні характеристики кадрового забезпечення	Якісний склад науково-педагогічних працівників, які забезпечують навчальний процес з освітньої програми відповідають ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності (постанова Кабінету Міністрів України №365 від 24.03.2021р.)
Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення, стан споруд, приміщень, навчальних площ, необхідних для організації якісного навчання магістрів зі спеціальності 051 «Економіка», відповідає ліцензійним вимогам. Усі навчальні та адміністративні приміщення відповідають вимогам техніки безпеки та забезпечують умови щодо освітлення та повітряного режиму. В умовах воєнного стану застосовується дистанційна форма навчання, для якої в приміщеннях університету створені необхідні умови для підключення до онлайн занять та безпеки.
Специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення	Навчально-методичне та інформаційне забезпечення підготовки магістрів зі спеціальності 051 «Економіки», здійснюється згідно з затвердженими освітньо-професійною програмою, навчальним планом, вимогами нормативних та навчально-методичних документів з вищої освіти. Всі дисципліни навчального плану мають відповідне навчально-методичне та інформаційне забезпечення, зокрема робочі програми дисциплін, які включають заплановані результати навчання, порядок

	оцінювання результатів навчання, рекомендовану літературу (основну, допоміжну), інформаційні ресурси в Інтернеті; програми з усіх видів практичної підготовки; методичні матеріали для проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти. Всі дисципліни навчального плану забезпечені навчальними, методичними та інформаційними матеріалами, які розміщені на платформі Moodle.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Здійснюється на основі двосторонніх договорів між ХНУ імені В. Н. Каразіна та закладами вищої освіти. Допускаються індивідуальні угоди про академічну мобільність для навчання в закладах вищої освіти України.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі укладених угод університету про міжнародну академічну мобільність
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Здійснюється на засадах прийнятих в ХНУ імені В. Н. Каразіна умов навчання іноземних здобувачів вищої освіти згідно вимог чинного законодавства.

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

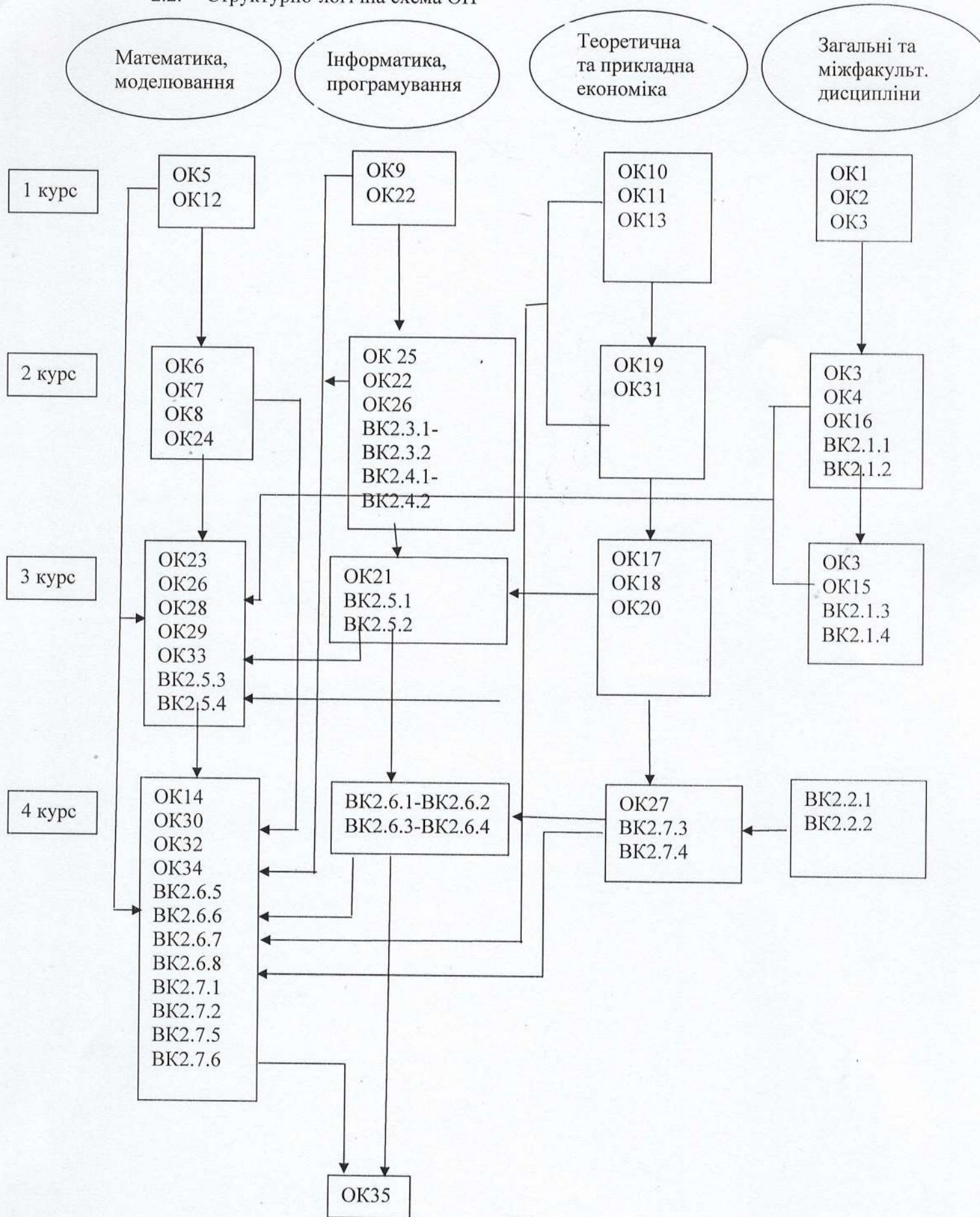
2.1. Перелік компонент ОП

Код н/п	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
OK1.	Історія України: цивілізаційний вибір	3	екзамен
OK2.	Господарське право	3	залік
OK3.	Іноземна мова за фахом	13	екзамен
OK4.	Філософія	3	екзамен
OK5.	Вища математика	14	залік та екзамен
OK6.	Теорія ймовірностей та математична статистика	4	екзамен
OK7.	Оптимізаційні методи та моделі	5	екзамен
OK8.	Економетрика	5	екзамен
OK9.	Інформатика	12	залік та екзамен
OK10.	Мікроекономіка	5	екзамен
OK11.	Макроекономіка	5	екзамен
OK12.	Вступ до фаху	4	залік
OK13.	Основи підприємництва	4	залік
OK14.	Моделювання бізнес-процесів	4	екзамен
OK15.	Економіка підприємства	4	залік
OK16.	Менеджмент	4	залік
OK17.	Інтернет-маркетинг	4	екзамен
OK18.	Гроші, банки і монетарна політика	4	залік
OK19.	Бухгалтерський облік	4	екзамен
OK20.	Міжнародна економіка	4	екзамен
OK21.	Вступ до Big data	4	залік
OK22.	Програмування	5	залік
OK23.	Економічна кібернетика	4	екзамен
OK24.	Спеціальні розділи з вищої математики	10	залік та екзамен
OK25.	Бази даних	4	екзамен
OK26.	Моделювання економіки	5	екзамен
OK27.	Сталий розвиток соціально-економічних систем	5	екзамен
OK28.	Методи прогнозування	5	екзамен
OK29.	Дискретне моделювання	4	екзамен
OK30.	Імітаційне моделювання	4	екзамен
OK31.	Менеджмент проектів	4	залік
OK32.	Моделі економічної динаміки	5	екзамен
OK33.	Навчальна практика. Тренінг старт-ап	5	залік
OK34.	Виробнича (ознайомча) практика	5	залік
OK35.	Кваліфікаційний атестаційний екзамен		екзамен
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		177	

Вибіркові компоненти ОП			
2.1. Цикл загальної підготовки			
Обираються 4 дисципліни за каталогом міжфакультетських дисциплін університету (не менше ніж з 200) із загальним обсягом 12 ЄКТС			
BK2.1.1.	Міжфакультетська дисципліна 1	3	залік
BK2.1.2	Міжфакультетська дисципліна 2	3	залік
BK2.1.3	Міжфакультетська дисципліна 3	3	залік
BK2.1.4	Міжфакультетська дисципліна 4	3	залік
2.2 Цикл професійної (фахової) підготовки			
Обираються 1 дисциплін за каталогом фахових вибіркових дисциплін факультету загальним обсягом 4 ЄКТС			
BK2.2.1	Факультетська дисципліна 1	4	залік
BK2.2.2	Факультетська дисципліна 2	4	
та обираються 11 вибіркові фахові дисципліни з блоків дисциплін загальним обсягом 45 ЄКТС)			
Блок вибіркових дисциплін 1 (обирається 1 дисципліна з 2)			
BK2.3.1	Вибіркова дисципліна 1	3	залік
BK2.3.2	Вибіркова дисципліна 2	3	
Блок вибіркових дисциплін 2 (обирається 1 дисципліна з 2)			
BK2.4.1	Вибіркова дисципліна 1	4	залік
BK2.4.2	Вибіркова дисципліна 2	4	
Блок вибіркових дисциплін 3 (обирається 2 дисципліна з 4)			
BK2.5.1	Вибіркова дисципліна 1	4	залік
BK2.5.2	Вибіркова дисципліна 2	4	
BK2.5.3	Вибіркова дисципліна 3	4	залік
BK2.5.4	Вибіркова дисципліна 4	4	
Блок вибіркових дисциплін 4 (обирається 4 дисципліна з 8)			
BK2.6.1	Вибіркова дисципліна 1	4	залік
BK2.6.2	Вибіркова дисципліна 2	4	
BK2.6.3	Вибіркова дисципліна 3	5	екзамен
BK2.6.4	Вибіркова дисципліна 4	5	
BK2.6.5	Вибіркова дисципліна 5	4	залік
BK2.6.6	Вибіркова дисципліна 6	4	
BK2.6.7	Вибіркова дисципліна 7	5	екзамен
BK2.6.8	Вибіркова дисципліна 8	5	
Блок вибіркових дисциплін 5 (обирається 3 дисципліна з 6)			
BK2.7.1	Вибіркова дисципліна 1	5	залік
BK2.7.2	Вибіркова дисципліна 2	5	
BK2.7.3	Вибіркова дисципліна 3	5	
BK2.7.4	Вибіркова дисципліна 4	5	
BK2.7.5	Вибіркова дисципліна 5	4	екзамен
BK2.7.6	Вибіркова дисципліна 6	4	
Загальний обсяг вибіркових компонент:		63	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

Каталоги вибіркових дисциплін та опис процедури їх вибору розміщено на сайті <http://www.cyber.kharkov.ua/>

2.2. Структурно-логічна схема ОП

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників проводиться на основі аналізу успішності навчання, оцінки якості вирішення випускниками задач діяльності, передбачених даною ОПП. Кваліфікацію випускникам надає атестаційна комісія.

Атестація випускників освітньої програми «Економічна кібернетика» спеціальності 051 «Економіка» проводиться у формі кваліфікаційного атестаційного екзамену та завершується видачою документу встановленого зразка про присудження їм ступеня бакалавра із присвоєнням освітньої кваліфікації: Бакалавр з економіки, економічної кібернетики.

Кваліфікаційний атестаційний екзамен повинен перевіряти досягнення результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти та освітньою програмою.

Метою кваліфікаційного іспиту є оцінка отриманої бакалаврами *кваліфікації*, тобто рівня оволодіння ним загальнотеоретичними і спеціальними знаннями в сфері економіки, математичного моделювання та сучасних інформаційних технологій, навичками їх практичного використання при вирішенні конкретних задач, пов'язаних з моделюванням економічних об'єктів і процесів, а також загальнокультурного кругозору випускників, необхідного сучасному фахівцеві. Іспит здійснюється в письмовій формі, шляхом розв'язання теоретичних та практичних завдань із застосуванням аналітичних та статистичних методів аналізу економічної інформації.

